

Dato
januar 2019

Sagsbehandler
Jeppe Krag

PLO Analyse

Goodwill i almen praksis i 2018

Hovedbudskaber

- Antallet af praksishandler er steget i 2018, og ligger fortsat på et højt niveau.
- Antallet af praksishandler uden goodwill (nul-handler) er faldet, men befinder sig stadig på et højt niveau.
- I 2018 steg goodwillprocenten for første gang i 3 år. Den gennemsnitlige goodwillprocent er nu på det næstlaveste niveau i den periode (2001-2018), hvor PLO har data om goodwill.
- Variationen i betalt goodwill er betydelig på tværs af regionerne. Goodwill er lavest i Region Nordjylland og højest i Regions Midtjylland.

Baggrund

Goodwill bliver betalt, når læger overtager en almen praksis med et allerede etableret patientgrundlag. Det tager normalt en årrække at opnå den samme indtægt i en nystartet praksis uden patientgrundlag sammenlignet med en etableret lægepraksis. Goodwill kan derfor betragtes som den merværdi, en etableret praksis har i forhold til en nystartet praksis i form af forventet indtjening.

De praktiserende læger har kollegialt fastsat et loft for den pris, som en almen praksis kan handles til. Praktiserende læger kan derfor maksimalt købe og sælge praksis til en pris beregnet som gennemsnittet af de tre sidste års omsætning tillagt 36 procent.

PLO's bestyrelse har besluttet, at der én gang om året kan offentliggøres tal for goodwill på lands- og regionsniveau.

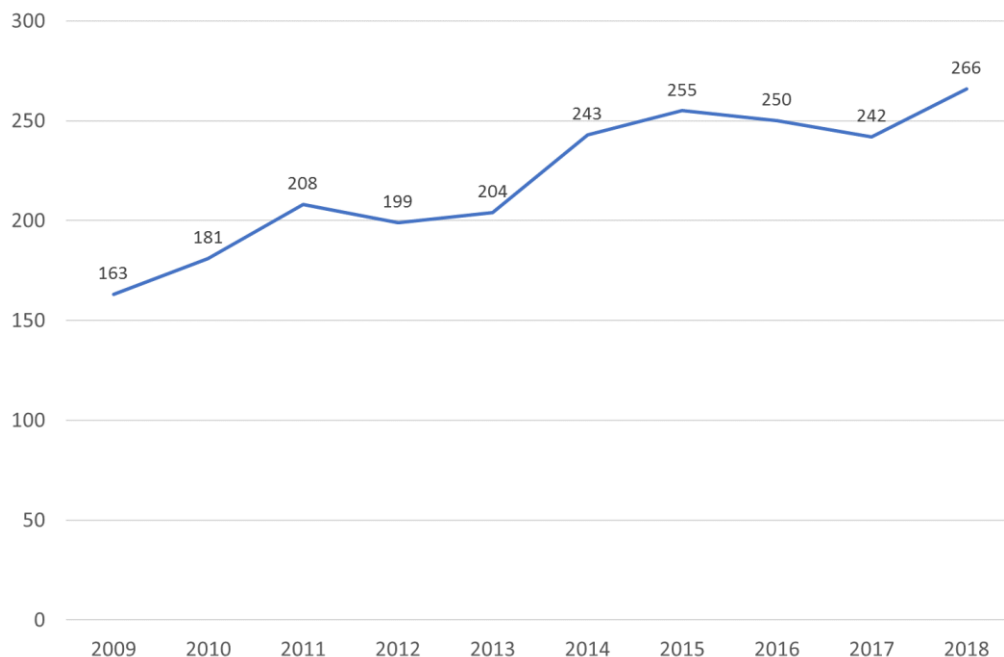
Praksishandler

Antallet af praksishandler tog et spring opad i 2014 og har siden holdt et højere niveau end i de foregående år. I 2018 var der samlet 266 praksishandler¹, hvilket var en stigning i forhold til 2017, hvor der var 242 praksishandler.

¹ I opgørelsen af det samlede antal praksishandler indgår ikke familiehandler samt handler med anpartsselskaber. Praksis, der lukker eller overdrages til kompagnoner, er medtaget som handler under den antagelse, at praksis ville have været solgt, hvis det havde været muligt.

Udviklingen i antallet af praksishandler er ikke overraskende set i lyset af de praktiserende lægers aldersfordeling, hvor store årgange i disse år er på vej på pension.

Figur 1: Udviklingen i praksishandler 2009-2018

Det er både en markant stigning i antallet af handler med kompagniskabspraksis, hvor der siden 2008 næsten er sket en fordobling i antallet af handler, og en lidt mindre markant stigning i antallet af handler med solopraksis, der har drevet udviklingen.

Modsat har antallet af handler med delepraksis udvist en faldende tendens over perioden, hvilket blandt andet hænger sammen med ændrede regler for delepraksis, hvor delepraksistilladelsen med overenskomsten i 2014 blev gjort personlig.

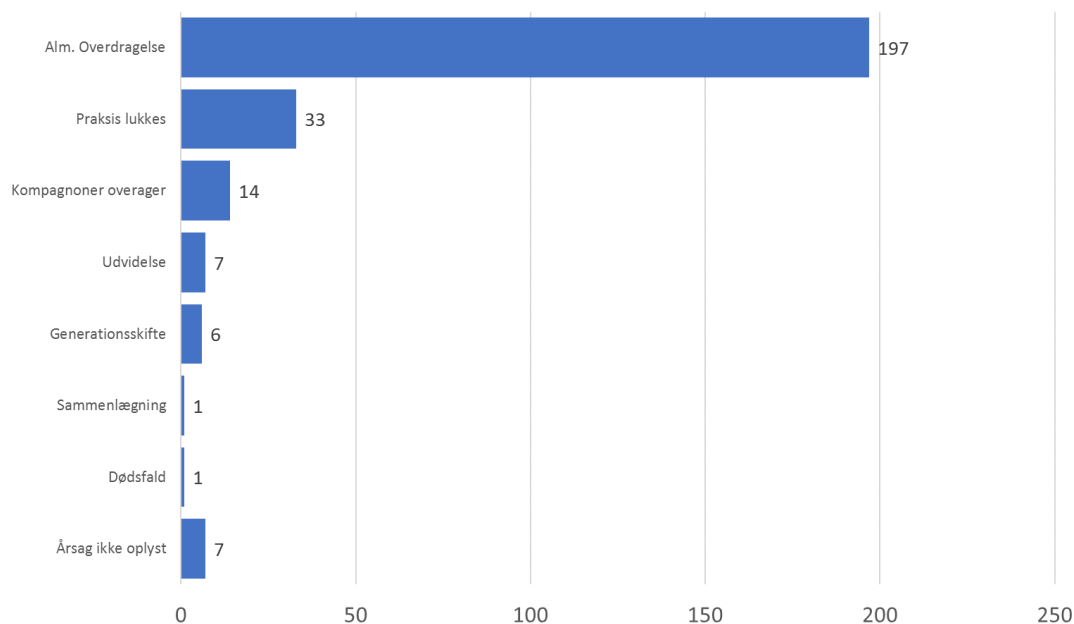
I forhold til 2017 er antallet af handler med kompagniskabspraksis i 2018 steget til 149 fra 141, mens antallet af handler med solopraksis også er steget fra 63 til 94. Antallet af handler med delepraksis er faldet fra 38 i 2017 til 23 i 2018.

Tabel 1: Udviklingen i praksishandler 2009 - 2018

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Antal Handler i alt</i>	176	188	212	207	205	257	274	255	245	270
Familiehandler	1	1	3	3	0	2	0	1	0	0
APS	8	5	1	1	0	7	4	4	3	4
Mangler info om praksisform	4	1	0	4	1	5	15	0	0	0
Antal handler i beregning i alt	163	181	208	199	204	243	255	250	242	266
<i>Heraf</i>										
Delepraksis	29	27	30	36	33	36	35	26	38	23
Solopraksis	61	51	88	63	83	81	97	90	63	94
Kompagniskabspraksis	73	103	90	100	88	126	123	134	141	149
<i>Heraf lukning uden køber</i>	34	25	43	14	28	16	18	29	18	34

*I opgørelsen for praksishandler i 2017 indgår familiehandler ikke.

Ud af de 266 handler der indgår i goodwillberegningen for 2018, er 34 af praksisserne lukket, hvilket er en betydelig stigning efter antallet i 2017 lå på 18. Lukket praksis hvor der ikke er nogen læger, der ønsker at overtage praksis, er et karakteristika i lægedækningstruede områder.

Figur 2: Typer af handler i 2018

Ud af de 266 handler er størstedelen af handler i 2018 almindelige overdragelser. I 33 af tilfældene lukker praksis uden køber mens 1 praksis lukker på grund af dødsfald. Der er 14 handler hvor kompagnonen overtager, 7 der er en udvidelse, 6 der er generationsskifte og 1 handel der er en sammenlægning.

Goodwillprocent og nulhandler

I 2018 var den gennemsnitlige goodwillprocent på 38,2 pct. inklusiv nul-handler.² Dette fald svarer til en ændring på 0,7 procentpoint i forhold til 2017.

Tabel 2: Antal praksishandler og gennemsnitlig goodwillprocent 2009 – 2018 (inkl. nul-handler)

År	Antal handler		Gennemsnitlig	
	til beregning	Antal nul-handler	goodwillprocent	Antal Max-handler
2009	163	39	50,9	3
2010	181	38	53,9	3
2011	208	54	48,7	1
2012	199	27	55,8	3
2013	204	37	50,1	0
2014	243	65	46,9	0
2015	255	56	48,2	0
2016	250	69	44,0	0
2017	242	79	37,5	0
2018	266	69	38,2	1

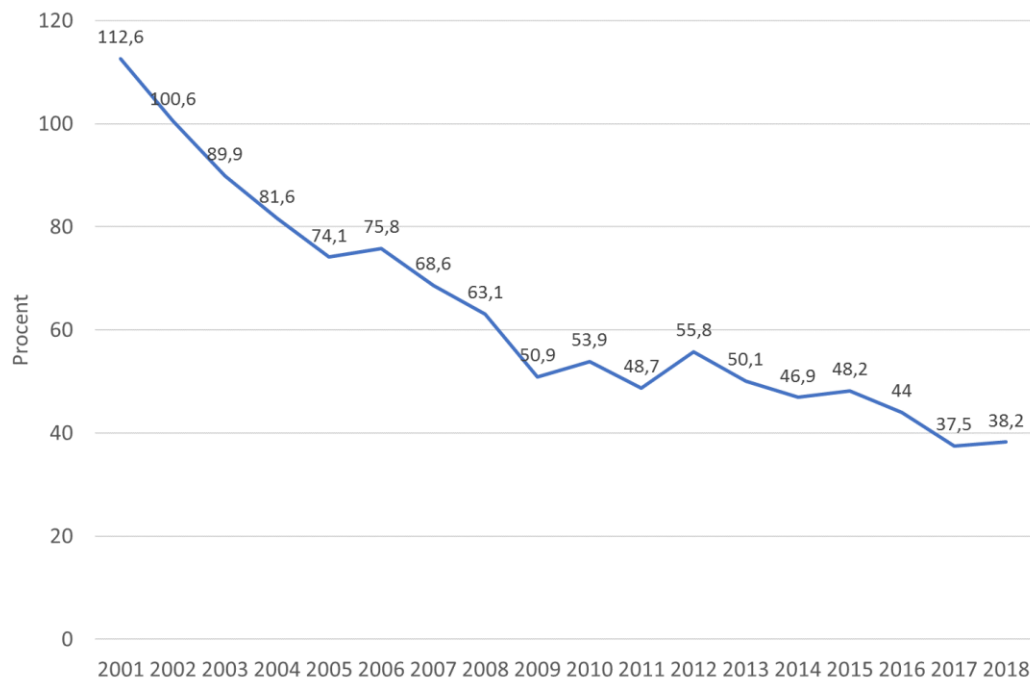
Den gennemsnitlige goodwill i 2018 er den næstlaveste registrerede i den periode, hvor PLO har data om goodwill. I 2001 lå den gennemsnitlige goodwill på 112,6 pct. Der er således inden for en relativ lille årrække sket et voldsomt fald i værdien af almen praksis.

En af forklaringerne på den faldende goodwillprocent er et stigende antal nulhandler. Antallet af nul-handler lå på sit næsthøjeste niveau i 2018 med 69 handler. Fra 2017 til 2018 faldt antallet af nul-handler fra 79 til 69. Ud af de 69 nul-handler³ i 2018 er der 20 praksis der er solgt uden goodwill, 33 praksis der er ophørt, 11 hvor kompagnonen overtager praksis, 1 der er et generationsskifte, 1 der er en sammenlægning og 3 hvor årsagen ikke er oplyst.

Goodwill i de handler hvor der faktisk er betalt goodwill, er faldende. Den gennemsnitlige goodwillprocent uden nul-handler er faldet fra 2017 til 2018 med 4,1 procentpoint og er i 2018 beregnet til 51,7. Den faldende goodwill ses også af, at der siden 2012 kun er sket én praksishandel til maksimalpris.

² En nul-handel kan fx opstå ved lukning af praksis, hvis kompagnon(er) overtager praksis, eller hvis praksis videregives til en læge uden at der betales goodwill.

³ Ved 2 af de registrerede nul-handler har der været penge involveret ved overdragelsen, men beløbene har været for små til at blive registreret som egentlig goodwill.

Figur 3: Udviklingen i goodwillprocenten inkl. nul-handler 2001 - 2018

Goodwillprocent i regionerne

Der er sket flest handler i Region Hovedstaden, der er langt den største region. I regionen er der handlet 92 praksis. Der er sket færrest handler i Region Sjælland. Her er der handlet 27 praksis.

Tabel 3: Antal praksishandler og gns. goodwillprocent fordelt på region inkl. nul-handler, 2018

Region	Antal handler	- heraf antal nulhandler	Gennemsnitlig goodwillprocent	Maks pct. andel af goodwill
Nordjylland	30	11	17,1	59
Midtjylland	58	8	58,2	136
Syddanmark	59	17	33,4	130
Hovedstaden	92	22	41,1	100
Sjælland	27	11	19,4	65
<i>I alt</i>	<i>266</i>	<i>69</i>	<i>38,2</i>	<i>136</i>

Nulhandlerne udgør procentvis en stor andel af det samlede antal handler i de mest lægedækningstruede regioner, Nordjylland og Sjælland, med en nul-handelsandel på henholdsvis 36,7 pct. og 40,7.

Variationen i den gennemsnitlige goodwill er stor på tværs af regionerne, og udsvingene kan være store fra år til år på regionalt niveau. Dette skyldes dels, at der i nogle regioner er forholdsvis få handler, hvorved den enkelte handel vægter me-

get i gennemsnittet, dels at der kan være stor variation i goodwill inden for regionerne, og at gennemsnittet derfor afhænger af, hvilke områder der er handlet praksis i.

Det generelle billede er, at den gennemsnitlige goodwill er højest i Region Hovedstaden og Region Midtjylland, mens den er lavest i Region Nordjylland. Den højest betalte goodwillprocent i 2018 lå på 135 pct., hvilket og denne handel fandt sted i Region Midtjylland.

Tabel 4: Antal praksishandler og gns.goodwillprocent fordelt på region ekskl. nulhandler, 2016 - 2018

Region	Antal handler			Antal nul-handler			Gns. goodwillprocent		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Nordjylland	10	10	19	16	14	11	39,2	24,7	27,1
Midtjylland	41	42	50	15	17	8	74,8	69,3	67,5
Syddanmark	33	36	42	14	25	17	51,8	55,6	46,9
Hovedstaden	81	51	70	12	10	22	62,4	59,8	54,0
Sjælland	16	24	16	12	13	11	42,9	36,3	32,8
<i>I alt</i>	<i>181</i>	<i>163</i>	<i>197</i>	<i>69</i>	<i>79</i>	<i>69</i>	<i>60,3</i>	<i>55,7</i>	<i>51,6</i>